

DNB organisatievorm & governance

versie 1 juni 2026

De Nederlandsche Bank is centrale bank, toezichthouder en resolutieautoriteit. DNB wordt als naamloze vennootschap bestuurd door een directie, die bestaat uit een president en een aantal directeuren. De raad van commissarissen houdt toezicht op de algemene gang van zaken binnen DNB en het beleid van de directie ter uitvoering van de nationale taken van DNB.

Organisatievorm

DNB heeft verschillende taken en verantwoordelijkheden – in nationaal en Europees verband. Dit is van invloed op de governance van DNB.

DNB als private rechtspersoon

DNB is een naamloze vennootschap naar Nederlands recht. De Nederlandse Staat is enig aandeelhouder. De algemene regels van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek zijn in beginsel van toepassing op DNB. Er zijn wel uitzonderingen vanwege de bijzondere taken van DNB. Specifieke bepalingen zijn onder meer te vinden in de Bankwet 1998, de statuten en het reglement van orde van DNB. Daarnaast past DNB vrijwillig de Corporate Governance Code toe. DNB heeft als naamloze vennootschap een directie, een raad van commissarissen en een aandeelhoudersvergadering. Meer informatie over hun taken en bevoegdheden staat onder 'Governance DNB' hierna.

DNB als deel van het ESCB

DNB maakt als centrale bank deel uit van het Europees Stelsel van Centrale Banken (ESCB). Het ESCB omvat de ECB en de nationale centrale banken van alle EU-lidstaten. DNB draagt in het kader van het ESCB bij aan het bepalen en uitvoeren van het monetair beleid in het eurogebied (het geheel van maatregelen waarmee de ECB en de nationale centrale banken de geldhoeveelheid en rente beïnvloeden om prijsstabiliteit te bewerkstelligen) en het bevorderen van de goede werking van het betalingsverkeer. Ook worden binnen het ESCB valutamarktoperaties verricht en de externe reserves van lidstaten beheerd. Voor deze zogenoemde stelseltaken opereert DNB onafhankelijk. Dat volgt uit het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie waarin de onafhankelijkheid van de centrale bank is vastgelegd. De president van DNB is lid van de Raad van Bestuur (Governing Council) van de ECB. Ook de presidenten van de nationale centrale banken van de andere eurolanden zijn lid van dat orgaan, evenals de leden van de Directie (Executive Board) van de ECB. De Governing Council neemt onder meer besluiten over het monetair beleid binnen het eurogebied. De DNB-president is tevens lid van de Algemene Raad (General Council) van de ECB, die een beperkt aantal besluiten neemt die gelden in alle EU-lidstaten (inclusief niet-eurolanden). In dit orgaan participeren de presidenten van de centrale banken van de EU-lidstaten en de president en vicepresident van de ECB.

DNB binnen het SSM

DNB is verantwoordelijk voor het prudentiële toezicht in Nederland, en borgt zo de soliditeit en stabiliteit van financiële instellingen. Het richt zich op onder meer risicobeheer, kapitaal- en liquiditeitseisen, maar ook op betrouwbaarheid en geschiktheid van bestuurders. Het prudentieel toezicht op de banken in het eurogebied vindt plaats binnen het Single Supervisory Mechanism (SSM). Het SSM bestaat uit een samenwerking van de ECB en de nationale toezichthouders van de eurolanden (en andere deelnemende lidstaten), waaronder DNB. De eindverantwoordelijkheid voor het

prudentieel toezicht op banken ligt bij de ECB. Eén van de DNB toezichtdirecteuren is lid van de Raad van Toezicht (Supervisory Board) van de ECB. Daar wordt de besluitvorming over het banktoezicht voorbereid. De definitieve besluiten worden genomen door de Governing Council van de ECB.

DNB binnen het SRM

In het Single Resolution Mechanism (SRM) werken de nationale resolutieautoriteiten samen met de Single Resolution Board (SRB). Dit orgaan neemt beslissingen over de afwikkeling van (de significante) falende banken binnen het eurogebied. DNB is de nationale resolutieautoriteit van Nederland. De directeur resolutie van DNB is lid van de SRB.

Nationale taken DNB

DNB heeft ook verschillende nationale taken: ook deze zijn opgenomen in de Bankwet 1998. DNB houdt onder meer toezicht op banken, pensioenfondsen, verzekeraars, beleggingsondernemingen en -instellingen en op trustkantoren. Het prudentieel banktoezicht van DNB vindt echter plaats binnen het Single Supervisory Mechanism (SSM); de ECB is hier eindverantwoordelijk. Het bevorderen van de goede werking van het betalingsverkeer is zowel een stelsel- als een nationaal taak. Daarnaast bewaakt DNB de financiële stabiliteit in Nederland.

Verder heeft DNB taken op het gebied van statistiek, nationale resolutietaken en de uitvoering van het depositogarantiestelsel (DGS). DNB verricht verder een aantal publieke taken met betrekking tot munten. Ook op Bonaire, Sint Eustatius en Saba is DNB verantwoordelijk voor het toezicht, de goede werking van het betalingsverkeer en de uitvoering van het DGS.

Door onafhankelijk economisch advies uit te brengen, versterkt DNB het beleid gericht op haar primaire doelstellingen.

DNB is voor haar toezicht-, resolutie- en DGS-taak een zelfstandig bestuursorgaan (zbo). De Kaderwet ZBO is grotendeels van toepassing. De ministers van Financiën en Sociale Zaken en Werkgelegenheid zijn politiek verantwoordelijk volgens het beginsel van toezicht op afstand: de ministers moeten de zbo-begroting goedkeuren en instemmen met de jaarlijkse zbo-verantwoording van DNB. In deze verantwoording wordt uiteengezet op welke wijze DNB haar zbo-taken heeft uitgeoefend en welke doelstellingen tegen welke kosten zijn gerealiseerd.

Governance DNB

De governance van de vier organen van DNB (directie, raad van commissarissen, algemene vergadering en bankraad) wordt hieronder toegelicht.

Directie

Het bestuur van DNB is in handen van de directie. De directie bestaat uit de president en daarnaast drie tot vijf directeuren. Deze worden voor zeven jaar benoemd bij koninklijk besluit. Herbenoeming in dezelfde functie kan eenmaal plaatsvinden.

Taakverdeling

De directie is collectief verantwoordelijk voor het bestuur. Er is wel een taakverdeling.

De president is naast zijn lidmaatschap van de Governing en General Council van de ECB, verantwoordelijk voor Human Resources,

Communicatie en de Interne Auditdienst.

De directeur monetaire zaken is verantwoordelijk voor economisch en monetair beleid; financiële markten; financiële stabiliteit; betalingsverkeer en statistiek.

Het toezicht op financiële instellingen is verdeeld over een of meerdere toezichtdirecteuren (momenteel twee), waaronder de voorzitter toezicht. De toezichtdirecteuren kunnen in beginsel zelfstandig besluiten nemen op het toezichtterrein; maar ook in die gevallen ligt de eindverantwoordelijkheid bij de voltallige directie. In bepaalde gevallen is het aan de voltallige directie om een besluit te nemen over toezichtzaken, bijvoorbeeld wanneer het onderwerp de stabiliteit van de gehele financiële sector kan raken. In de statuten is opgenomen in welke gevallen toezichtonderwerpen door de directie als geheel worden behandeld.

De directeur intern bedrijf en resolutie is verantwoordelijk voor de voorbereiding en uitvoering van de afwikkeling van Nederlandse banken, beleggingsondernemingen, verzekeraars en central counterparties (centrale tegenpartijen, CCPs). Deze taak moet op grond van de Europese regels in onafhankelijkheid worden verricht. Binnen de directie geldt voor resolutiebesluiten daarom een bijzondere stemverhouding, waarbij de directeur resolutie in bepaalde gevallen de beslissende stem kan uitbrengen. Dit laat onverlet dat besluiten formeel worden genomen door de directie van DNB als college en dat daarvoor een gezamenlijke verantwoordelijkheid geldt.

De verantwoordelijkheid van deze directeur voor het intern bedrijf omvat data- en informatietechnologie; finance & risicomanagement en bedrijfsvoering.

Raad van commissarissen

De raad van commissarissen (rvc) bestaat op grond van de Bankwet 1998 uit zeven tot tien leden. De commissarissen worden voor vier jaar benoemd door de aandeelhouder op basis van een voordracht door de raad. Herbenoeming is mogelijk.

De raad van commissarissen heeft tot taak toezicht te houden op de algemene gang van zaken binnen DNB en het beleid van de directie ter uitvoering van haar nationale taken. Met 'algemene gang van zaken' wordt bedoeld op de bedrijfsvoering en effectief bestuur. De raad heeft verder tot taak de directie te adviseren. De Verdragstaken (in het bijzonder monetair beleid) vallen buiten het toezicht van de rvc.

De raad beschikt over een aantal belangrijke bevoegdheden, zoals de voorafgaande goedkeuring van de begroting en de vaststelling van de jaarrekening. Ook moet de rvc goedkeuring geven aan bepaalde directiebesluiten, bijvoorbeeld over omvangrijke investeringen. Daarnaast heeft de raad bevoegdheden op het gebied van de benoeming van directieleden. De raad stelt de profielschets op van de directie en maakt een aanbevelingslijst bij benoemingen. Verder stelt de rvc de salarissen van de directieleden vast, die ter goedkeuring aan de minister van Financiën worden voorgelegd.

Eén lid van de rvc heeft een bijzondere positie: de door de regering benoemde overheidscommissaris. Deze vervult tevens een brugfunctie tussen DNB en de minister van Financiën en kan bij de directie inlichtingen inwinnen over de manier waarop DNB haar taken verricht en de minister daarover informeren.

De rvc kent drie commissies: de Toezichtcommissie, de Financiële Commissie en de Honorerings- en benoemingscommissie. In het reglement van orde worden de werkzaamheden van deze commissies beschreven.

Algemene vergadering

De Staat is enig aandeelhouder van DNB. De minister van Financiën vertegenwoordigt de Staat in de algemene vergadering. De directie legt verantwoording af aan de algemene vergadering door verslag te doen van het afgelopen boekjaar en de jaarrekening ter goedkeuring voor te leggen. De algemene vergadering heeft de bevoegdheid decharge te verlenen aan de directieleden en leden van de rvc. De algemene vergadering benoemt de externe accountant en stelt het bezoldigingsbeleid voor de directieleden vast. De algemene vergadering heeft verder een belangrijke rol bij de samenstelling van de rvc: zij stemt in met de profielschets en benoemt de commissarissen.

Bankraad

De bankraad van DNB functioneert als klankbord voor de directie. De DNB-president brengt aan dit orgaan verslag uit over de algemene economische en financiële ontwikkelingen en bespreekt het door DNB gevoerde beleid. De bankraad bestaat uit elf tot dertien leden, waaronder twee leden van de rvc, onder wie de overheidscommissaris. Het streven voor de samenstelling van de bankraad is een afspiegeling van de verschillende maatschappelijke geledingen. De directie van DNB en de thesaurier-generaal van het ministerie van Financiën wonen de vergaderingen bij en kunnen deelnemen aan de beraadslagingen.

De governance van DNB is nader uitgewerkt in de Bankwet 1998, de statuten, het reglement van orde en de daarop gebaseerde regelingen. De actuele samenstelling van de directie, de raad van commissarissen en de bankraad is te vinden op www.dnb.nl → Over ons → Organisatie.